

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 v za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krone, za četr leta 2 kroni; ista naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Deželni zbor in uravnava naših rek in potokov.

Večina v štajarskem deželnem zboru se dosledno brani dovoliti kak prispevek za kulturne potrebe prebivalstva na Spod. Štajarskem, ker je v strahu, da bi se s tem ojačilo tukajšnji nemški življenj. To vidimo v šolskih zadevah; vse naše ljudske so v najnižjem plačilnem razredu. Zahteve, da se nam dajo meščanske šole, so bile dozdej vse kratkomalo odbite. Glede srednjih šol itak vemo.

Zato bi pa človek mislil, da se nam bode ugodilo vsaj v nenarodnih gospodarstvenih zadevah, ker se s tem poveča davčna moč dežele in ker deželi naš denar nikdar ni smrdel. In res so naši zastopniki tudi v tem zasedanju sprožili več predlogov za ustanovitev gospodarskih šol, Kočvar za ljutomerski, Vošnjak za šoštanjski, Žičkar za sevniški okraj. Iz rešitve teh predlogov se bode pač najjasneje in brezdvomno dalo spoznati, kako skrbi deželnozborna večina za Spodnje Štajarsko.

Pa tudi vprašanje regulacije naših rek je za Spodnje Štajarce velikanskega pomena. Mnogo tisočakov našim kmetovalcem odneso vsako leto naše neuravnane reke in neuravnani potoki. S tem ne trpi samo prebivalstvo, to je tudi eraričnemu možnjičku v kvar in država in dežela bi morali iz lastnega interesa skrbeti, da ne gre vsako leto uspeh delavnih rok tisočev prebivalstva vsled njune nemarnosti po — vodi.

Po Srednjem in Gornjem Štajarskem je vsak potočič z umetnimi napravami iz deželnih (torej tudi naših) sredstev skrbno zavarovan, da ne dela škode. Naši potoki in naše reke so pa v največjem neredu in kar se s strani dežele in države za zboljšanje teh razmer stori, je skrajno mačehovsko neznanost. Ako bi tekla Savinja ali Voglajna blizu Gradca, bili bi že davno z deželnim denarjem regulirani. Če bi našo nesrečno Pesnico mogli začasno prestaviti, da bi tekla nekaj desetletij mimo Brucka na Gornjem Štajarskem, kako krasne regulacijske stavbe, napravljene na deželne stroške, bi tam čez malo časa našli. Če bi prebivalci ormoškega in središkega okraja mogli v enak namen na nje meječi kos neregulirane Drave nemškimi Štajarci posoditi, uravnana bi bila tudi ta.

Glede uravnave naših rek pač lahko trdimo, da vlada tu s strani dežele skrajna nemarnost. Če bi se ista dala na podlagi široke vesti nemškonacionalne večine opravičiti iz narodnosovražnih vzrokov, iz stališča zdrave pameti in iz stališča deželnih koristi se ne bo dala ta nemarnost nikdar opravičiti. Zato je prav, da so naši poslanci tudi v tem zasedanju deželnega zbora regulaciji naših vod posvetili posebno pozornost. Marsikaj v tem oziru smo že poročali v našem listu. Danes podajamo v sledečem zopet nekaj podatkov o stanju tega jako važnega vprašanja.

Reguliranje Savinje in Voglajne pri Celju. Vsled predloga dr. Ivana Dečko sklenil je deželni zbor v seji preteklo soboto, da se naroča deželnemu odboru, da stopi v dotiko z vlado in isto opozori, da se poglobljenje struge Savinje pri

Celju ne da nič več odlagati, ako se hoče ogniti neki katastrofi. Zaradi tega se naročuje deželni odboru, da se takoj dogovori z vlado zaradi prispevka k stroškom, ter se naj potem nemudoma začne z delom. Kakor hitro bo poglobljenje struge dovršeno, pa se naj brez odloga začne z reguliranjem Savinje nižje Celja. Deželnemu odboru se je nadalje naročilo, naj v prihodnjem letu deželnemu zboru stavi predloge radi reguliranja Voglajne. Upati je torej, da se bo sedaj vendar enkrat začelo delo. To podrezanje dr. Dečkota bilo je toliko bolj umestno in zelo potrebno, ker je šele pred kratkim ministrstvo v Gradec naznanilo, da hočejo še poprej par let povodnji opazovati, predno se lotijo reguliranja.

V zadevi reguliranja Hudinje pri Arclinu sklenil je na predlog, ki ga je stavil dr. Dečko, deželni zbor v seji od pretekle sobote, da se naročuje deželnemu odboru, naj se dogovori z vlado, kaj je treba ukreniti, ter naj o dogovorjenem poroča.

Regulacija Pesnice. V ti zadevi smo objavili svoječasno predlog poslanca Kočvarja. Danes objavljamo odlomek iz njegovega tozadevnega utemeljevanja. Kočvar je omenjal: Moj predlog, naj se začeta regulacija Pesnice nadaljuje, se naslanja na prošnjo ormoškega okrajnega zastopa, katero sem jaz vložil. Iz te prošnje je dovolj razvidno, kako nujno potrebno je, da se dela zaradi uravnave Pesnice nadaljujejo. Govoriti mi je pa posebno o onem delu Pesnice, kjer se izteka v Dravo. Drava tukaj zadržuje prosti iztok Pesnice in tlači vodovje nazaj v strugo tega potoka. Pesnica sama pa prinaša, ker je v gornjem delu uravnana, ob iztoku pa ne, velike množine vode in to vodovje ne more odteči pravilno v Dravo ter se razlije čez rodovitna polja in travnike. S tem pa ponovno nastajajo povodnji in delajo kmetom ogromno škodo. Zato je nujno potrebno, da se uravnava Pesnice do konca izpelje in zato priporočam svoj predlog gospodarstvenemu odseku.

Drava med Ormožem in Središčem. Tudi v ti zadevi je stavil poslanec Kočvar v deželnem zboru predlog: Pred kratkim je Drava pri Ormožu tvorila deželno mejo med Štajarsko in Hrvaško. Hrvaška vlada je pa pred nekaj leti postavila na hrvaški strani obširne naprave za zavarovanje desnega brega Drave. Naša vlada seveda ni nič storila. Ker je vsled stavb na hrvatski strani postala struga ožja in je reka tu skrajno deroča, spremenila je vsled tega svoj tok in poplavi vsako leto vse vasi od Ormoža do Središča, in sicer občine Ormož, Pušince, Frankovce, Loperšico, Obrž in Grabe, ker se je vodovje z vso silo zagnalo na štajarsko stran. Najbujnejša polja in travniki so opustošeni, ostali so veliki kupi peska. Če kmalu ne bode pomoči, bode tudi ostali del teh pokrajin izpremenjen v peščeno puščavo.

Zato je stavil poslanec Kočvar s tovariši vred sledeči predlog: Deželni zbor skleni, da se deželnemu odboru naroča stopiti v dotiko z vlado, ki je izpeljala dozdanjo regulacijo in naprave v varstvo obrežja ter naj zahteva, da se delo nadaljuje, tako da se prebivalci občin Ormož, Frankovci, Pušinci, Loperšica, Obrž, Grabe in Središče obvarujejo nadaljne škode na njih posestvih.

Sklepamo: Iz teh odomkov je razvidno, da se je od strani naših poslancev naša beda dovolj pojasnila. Ako imajo odločujoči krogi le še pičico smisla za blagor dežele, morali bodo kaj ukreniti. Če ne tedaj pokažejo, da iz mržnje do Slovencev hočejo Spodnje Štajarsko tudi gospodarstveno uničiti.

Celjske in štajarske novice.

(Zabavni večer „Delavskega podpornega društva“ v Celju), ki se bo vršil v nedeljo, dne 8. t. m. v „Skalni kleti“, bo gotovo privabil vse, kar le količkaj ve ceniti zasluge društva za napredek slovenstva v Celju. Lepo nalogo si je naložilo „Delavsko podporno društvo“ s tem, da združuje v sebi delavske sloje našega občinstva, jim vcepljuje narodno zavest in jih pripravlja in izobrazuje za boj, ki ga moramo celjski Slovenci bojevati za naše pravice, ki nam jih hočejo snesti nemški in nemčurski vsiljenci. Velik korak v dosego svojega cilja je storilo „društvo“ z ustanovitvijo pevskega zbora. Naš narod vobče rad poje in zato je zadelo društvo pravo struno, ko si je ustanovilo svoj lastni zbor, kajti lahko se reče, da je ravno to privabilo marsikoga v društveni krog. Pevski zbor je pod marljivim vodstvom društvenega pevovodje g. dr. Schwaba toliko napredoval, da sme nastopiti pred vsakim občinstvom. Tako bo tudi sedaj pokazal, da vrlo napreduje. Tem obilnejše udeležbe je pa pričakovati še vsled sporeda samega, kajti pele se bodo, kakor smo že omenili, skladbe našega domačega glasbenika dr. Gustava Ipavca, ki je umel tako izborno pogoditi narodno čustvovanje, da je večina njegovih pesmi že popolnoma ponarodela. Razun pevskih točk bo še dokaj drugega na sporedu, da bode gotovo vsak udeleženec odhajal z veselice z zadovoljstvom. Natančnejši spored priobčujemo med društvenimi vestmi.

(Imenovanje sodnih svetnikov v Celju.) Kakor smo izvedeli, je dobil sedanji novoimenovani celjski sodni svetnik Mullej še dva mesca po preteku roka za vlaganje prošenj za obe svetniški mesti v Celju naravnost od ministertva, naročilo, naj vloži prošnjo za eno izmed teh dveh mest, samo da vladi ne bo treba imenovati kakega Slovenca. Proti taki vladi je našim poslancem predpisana pač samo ena taktika, in sicer najodločnejši boj, dokler se to s silovitimi sredstvi ponemčujoče ministrstvo ne strmoglavi.

(C. kr. glavna davkarija v Celju) ima na znanila namenjena davkoplačevalcem v blagajnični sobi razobešena vsa samo v nemškem jeziku. Edino izvzeti so razglasi, ki so od višjih oblasti že došli tiskani v obeh deželnih jezikih. Vsi c. kr. uradniki prisegajo ob nastopu služb „neprekršno držanje državnih osnovnih zakonov“, torej tudi čl. 19 istih zakonov, ki zagotavlja enakopravnost vseh deželnih jezikov. Ako preprost človek pred sodiščem priseže, da bo resnico govoril, in je ne govori, kaznuje se kot hudodelec.

(C. kr. okrajno glavarstvo v Celju) ima samo nemški uradni pečat. Ravno tako njegova ekspozitura (oddelek) v Mozirju. Zaprisežena enakopravnost, kje si?!

(Celjske mitnice — neumnost.) Leta 1868, torej pred 35. leti, so imeli celjski Nemci v gro-

fiji „tabor“, na katerem je bil tudi kranjski Dežman. Tedaj so enoglasno izrekli, da so mitnice neumnost („Unsinn“). In že 35 let vzdržujejo to svojo neumnost, katere se bodo samo siloma dali rešiti.

(Na davčne urade) po Srednjem in Gornjem Štajarskem je prišel od zgoraj neki tajni ukaz ali naredba, ki se tiče slovenskih davčnih uradnikov. Stvar je bila nujna in moral se je finančnemu ravnateljstvu predložiti neki izkaz vseh v dotičnih okrajih živečih Slovencev. Enako naredbo so baje dobili tudi vsi predstojniki zgornje- in srednještajarskih okrajnih glavarstev. Kak namen imajo te naredbe? Kaj jim je bilo povod, kaj smoter?

(Porotne obravnave pri celjskem okrožnem sodišču) se bodo v letu 1904 vršile: prva 8. februarja; druga 2. maja; tretja 12. septembra in četrta 21. novembra.

(Na pokopališču.) Žalostno je bilo vreme na dan Vseh svetnikov, kakor si ga primernjšega skoraj ni bilo mogoče želeči, a vzlic temu je pchitela velika množica občinstva na pokopališču, da izkaže čast umrlim svojim sorodnikom, znancem in prijateljem. Mnogo njih je seveda gnala le radovednost na kraj večnega miru in pokoja. Videli smo na našem slovenskem pokopališču celo vrsto lepo ovenčanih gomil, videli smo brleti nebroy lučic. Veliko jih je tudi bilo, ki niso bile ozaljšane z vency, na katerih ni gorela nobena lučka — vsi pač niso mogli, ali pa tudi ne hoteli. Veličastni sklad svetega spoštovanja v miru počivajočih je edino le motil izzivajoči frankfurtarski trak na gomili nekega Pibernika. Čudno se nam zdi, da predstojništvo okoliške občine ni znalo že prej poskrbeti, da bi se sveta čustva našega občinstva ne motila s takim nalašč prirejenim nemčurskim izzivanjem. Videli in čuli smo neko „frajlico“, kako je naročevala, da naj se trak le „lepo in vidno“ razobesi na spomeniku. V bodoče naj občinski urad poskrbi, da se kaj takega ne bo več dogo dilo. Vprašamo samo, kaj bi se zgodilo s slovenskim trakom na nemškem pokopališču! — Pevski zbor „Delavskega podpornega društva“, pomnožen po gojencih tukajšnje orglarske šole, je zapel dve žalostinki. Žalostno so doneli ubrani glasovi preko ovenčanih in neovenčanih gomil — odišlim želeč večni mir — tu ostalim pa tolažbo, da zopet vidimo se nad zvezdami. — Dež je neprenehoma rosil in množice so se razhajale.

(Celjska policija) je začela kazati v zadnjem času velikansko skrb za varnost nekaterih poslopj, posebno pa onih, v katerih je nastanjen kak slovenski trgovec. Tako je prejel pred nekaj časom slovenski trgovec s steklenino, g. Strupi večjo pošiljatev blaga. Kdo bi si mislil, da bo kaj takega tako zelo zanimalo celjskega nadpolicaja Zintauerja. Prišel je možakar nadzorovat skladanje blaga in na vso moč priganjal k delu, češ da promet ne bo zaprt. Potem je zahteval, da se takoj odstranijo neki zaboji iz veže, češ da je nevarno radi ognja. No, mi seveda še dosedaj nismo vedeli, da steklo tudi gori. Ali to še ni bilo vse. Ne da bi se bil izkazal s kakim uradnim nalogom, je šel preiskovat Strupijevo zalogo v odsotnosti lastnika ter potem svetoval hišni posestnici, da bi bilo dobro, Strupiju odpovedati prostore, češ da bi se mogla hiša podreti. Da, da, g. Zintauer, slovenski trgovec Strupi je pač marsikomu Nemcu v Celju trn v peti, in vi ste šli za druge po kostanj v ogenj. Ako ste se pri tem opekli, vam to prav radi privoščimo. Zakaj pač ne greste še drugih hiš, kjer so Nemci nastanjeni, preiskovat, ali so dovolj trdne in močne?

(Celjska „nemška“ višja gimnazija.) „Domovina“ je prinesla že več poročil o žalostnih razmerah na celjski naši gimnaziji in upali smo, da se bo čutil g. ravnatelj Klement Proft dolžnega, te razmere vsaj toliko zboljšati, da jih ne bo treba javno grajati. A zgodilo se ni — nič. Grajali smo, da dopušča ravnateljstvo, da izzivajo celjski nemčurski dijaki slovenske Celjane se svojimi protjavstrajskimi črno rdeče zlatimi trakovi na urah. Po gimnazijskih postavah ki veljajo kakor je obče znano samo za slovenske dijake, se mora „nepatrijotično obnašanje kaznovati z izključbo“ Proft pa v kljub tožbam slovenskih Ce-

ljanov s svojimi profesorji mirno dalje gleda, kako se sveti na tem in onem telovniku Bismarkova zlata glava kot okrasek protjavstrajskega traku! Mi zahtevamo od ravnateljstva tega zavoda danes za dnjkrat in sicer odločno, da nastopa res nepristransko, sicer se bo moralo seči do drugih pomočkov! Mi bomo pazili na vsako kretnjo nemških profesorjev, in njih ravnatelja, kakor dolgo bo eden slovenski dijak na tem zavodu in odkrivali bomo svetu vso gnjilobo razmer na tej gimnaziji, dokler ne bode naša nadebudna mladina brez strahu pred Proftom obiskovala slovensko višjo gimnazijo! Ako pa bodo enkrat naši poslanci dosegli otvoritev slovenskega zavoda, takrat se ne bomo brigali za to, kar se godi v poslopju ob farni cerkvi, katero bo pa takrat malo praznejše nego sedaj! Do takrat pa bomo branili in pazili na slovenske dijake, kakor orel svoje mladeniče!

(Podlog pri Št. Petru v Sav. dolini.) V nedeljo na Vseh svetnikov dan je v Podlogu pri Št. Petru v Sav. dolini nastal ogenj pod streho pri Zajcu, po domače Meserki. Po sreči so še o pravem času zapazili pretečo nevarnost. Ljudje so bili večinoma iz cele vasi v cerkvi. Prvi je bil na mestu trgovec Videnšek, ki je začel z golimi rokami dušiti ogenj, ki se je ravno vzpel proti visočini. Požarna bramba iz Št. Petra je bila kmalu na licu mesta in se ji je posrečilo zaprečiti večjo nevarnost. V nevarnosti je bilo najmanj pol vasi.

(Opekli so se) šoštanjski nemčurji, katere so zadnji članki „Domovine“ in „Slov. Naroda“ jako ogreli. Znano je, da se je ljudstvo po velenjskem ljudskem shodu jako želelo v kratkem tak shod v Šoštanju prirediti in se je tudi že v „Narodu“ javilo, da bode dne 25. vinotoka shod v Šoštanju. Ogorčeni slovenski možje so javno zahtevali, da se shod vrši sredi trga. In glejte, že samo ta misel, razburila je gospode okolu nemške „Vereinigung“, da so stuhali fino protidemonstracijo. Veledušni tovarnarji Hans in Franz Woschnagg prosili so dovoljenja, da smejo tovarniški piskači tuliti celi dan v gostilni Karola Breschnika, kjer je tista „deutsche Vereinigung“ utaborjena, češ vražje mora biti, če bodo slovenski zborovalci mirno poslušali cvilenje in javkanje imenitne bande. Ker shoda ni bilo, odkurili so kmalu popoldne bojaželjni nemčurčki jezé se, da so tako regimentno obsedeli. Nekdo je celo vedel povedati, da so bile „smrdljivke“ (jajca) pripravljene za uprizoritev ljutega boja — res smešno. Vkljub taki nasprotni bojevitosti zadostovala bi pa mokra cunja v pomiritev junakov.

(Nemški poslanec Pommer — junč!) V svoji slepoti spodnještajarski Nemci sami sebe kľofutajo. Največjo kľofuto so si dali iz volitvijo svojega političnega komedijanta Pommerja državnim poslancem. Ob Veliki noči tega leta so mu v Celju na javnem zborovanju pri Straussu delavci, večinoma Nemci, sklenili soglasno izreči ne le svoje nezaupanje, ampak naravnost svoje zaničevanje! Zdaj se je Pommer hotel malo oprostiti in je priredil celo vrsto volilnih shodov, ki so se pa vsi jako klavrno obnesli. Pommerju se vse smeja, ker je popolnoma nezmožen. V Kozje, kamor je sklical zaupni ssod, niti sam na shod ni prišel. V Laškem trgu ga je pa doletela tolika blamaža, da ga je lahko v sredo želodca sram. Volilci so mu burno ugovarjali, da so to, kar on o svojem delovanju zoper Slovence poroča, same neumnosti in klobasarije, ter so zahtevali, naj rajši pove, kaj je storil za olajšanje gospodarstvene bede na Spodnjem Štajarskem, n. pr. za uravnavo Savinje. Pommerju je kar vroče postajalo, a klobasarije je vkljub temu dalje o kozolcih, katere je v državnem zboru preobračal, pozitivnega pa seveda ni imel kaj povedati. In kaj je v tem hipu doletelo ubogega nemškega poslanca. Volilec Gunkel je ogorčen na ves glas nasproti Pommerju zaupil lepi priimek: „Ochs!“ kar v slovenskem jeziku pomeni „vol“ ali „junec“. Pommer se pa še zagovarjati ni upal; ampak napravil se je, kakor če bi se ta priimek ne dotikal njega in vgriznil se je v šobo in je klobasarije dalje. Take poslance imajo spodnještajarski Nemci! Častitamo!

(Žigertov stolp) je zgotovljen ter se je 20. t. m. zaklenil. Letos se dobijo ključki od stolpa

samo v Rušah pri trgovcu g. Mihaelu Serncu, pozneje pa bodo v raznih krajih ob Pohorju na razpolago, kar se še bode razglasilo. Planinski pozdrav! Podravska podruž. plan. društva.

(Poslanec Kočevar za gospodarsko šolo na Cvenu.) Kljub večletnim zahtevam, naj se za ljutomerski okraj ustanovi na Cvenu gospodarska šola, deželni odbor štajarski v tem oziru dozdej prav nič ni storil, Zato je poslanec tega okraja gosp. Kočevar letos dne 30. oktobra to vprašanje v deželnem zboru zopet sprožil. Stavil je na deželni odbor z ostalimi deželnimi poslanci vred sledečo interpelacijo: Že lani je kmetijska zadruga na Cvenu po poslancu g. baronu Stürgockhu deželnemu zboru predložila prošnjo za ustanovitev zimske kmetijske šole. Deželni zbor je lani v 29 seji sklenil to prošnjo izročiti deželnemu odboru z naročilom, naj ta v tej zadevi poizveduje in v prihodnjem zasedanju poroča. Dosedaj se pa še ni poročalo. Ker je pa ustanovitev te šole nujna potreba, zato stavimo podpisani vprašanje: 1. Ali je deželni zbor v zadevi zimske kmetijske šole na Cvenu pri Ljutomeru že dovršil potrebne poizvedbe? 2. Če se je to zgodilo, ali je v tem slučaju deželnemu odboru že mogoče poročati o uspehih teh poizvedb in pogajanj, tičočih se tega vprašanja. — Prihodnjo nedeljo se bode na ljudskem shodu v Ljutomeru obravnavalo zlasti vprašanja te kmetijske šole. Radovedni smo, ali bodo naši poslanci ob tej priliki lahko ljudstvu že naznanili rok, kdaj se bode ta šola ustanovila.

(Iz Ptujске gore.) Pri volitvi v občinski odbor trga Ptujске gore, vršeči se dne 27. okt., zmagali so vsi od narodne stranke postavljeni kandidati. Kakor znano, je ta trg najhujše gnezdo Štajerčijancev. Sirote so napenjale vse moči, spraviti vsaj enega kandidata v volilni odbor. Priskočili so jim tudi ptujski Nemci na pomoč. Pa vse nič ni pomagalo. Ko so proti izidu volitve videli, da je zmaga na narodni strani, izgignili so kot kafra. Večina niti izida ni čakala. Najhujši kričači so bili Franc Sluga in Vincenc Verdenik. Ta dva bi rada imela tudi nemško šolo na Gori. Verdenik je celo načelnik krajnega šol. sveta. Pa kak načelnik? Gorčani ali niste našli boljšega?

(Slovensko politično in gospodarsko društvo za ljutomerski politični okraj) ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 8. nov. t. l. ob 2. uri popoldne v gostilni g. Ivana Kukovca v Ljutomeru z naslednjim dnevnim redom: 1. Po zdrav načelnika. 2. Poročilo odbora. 3. Volitev novega odbora. 4. Volitev računskih preglednikov. 5. Slučajnosti. — Isti dan ravnotam ob 3. uri popoldne se bode vršil javen ljudski shod, za katerega so naprošeni kot govorniki: državni poslanec dr. Miroslav Ploj z Dunaja, deželni poslanec g. Ivan Kočevar iz Središča, g. dr. Vekoslav Kukovec iz Celja, g. Ivan Belé, potovalni učitelj iz Maribora in drugi. Razpravljalo se bode o kmetijski in meščanski šoli ter o železniški zvezi Ljutomera z dravsko dolino. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

Štajarski deželni zbor.

(Odlomki).

21. seja dne 28. oktobra 1903.

Ob pol 12 uri otvori deželni glavar grof Attems sejo ter prečita došle vloge.

Dež. odbornik dr. Link odgovarja na razne interpelacije.

Na to se preide na dnevni red.

Posl. Wagner (nemški konservativec) utemeljuje svoj in drugov predlog glede ustanovitve deželne hiralnice v okraju Feldbach ali Fehring. Ti zavodi so postali v današnji dobi, ko se človeške sile tako hitro izrabljajo, postulat človekoljublja. Občine so itak že obtežene z neštetiimi ubožnimi stroški in drugimi bremenji, in naj še potem iste same oskrbujejo stare in hirajoče? Dejstvo pa je, da skoraj v celi vzhodni Štajarski ni nobene hiralnice. Dežele dolžnost pa je, ne jemati samo davke, ampak za to tudi nekaj dati. — Predlog se odgodi finančnemu odseku.

Nato se sprejme sprememba nekaterih točk v zakonu o varstvu posestva.

Zakon o ustanovitvi deklishe meščanske šole v Knittelfeldu ter enake šole v Voitsbergu se odobri.

Posl. Fürst poroča nato imenom finančnega odseka o učiteljskem pokojninskem zakladu.

Imenom istega odseka poroča posl. Hautmann in stavi predlog: 1. na gozdarski šoli v Brucku se ustvari četrto profesorsko mesto in se opuste štiri sedaj obstoječa docentska mesta, 2. profesorju Avgustu Winterju na tamošnji šoli se ne dovoli osebna doklada 800 K.

Po nekaterih nadaljnih poročilih se izroči peticija katastralne občine Spodnja Kostrivnica za ločitev od občine Kostrivnice in ustanovitev samostojne občine dež. odboru v preiskavanje.

V današnji seji je vložil poslanec Žičkar predlog, da se ustanovi v Sevnici ob Savi tri razredna meščanska šola s slovenskim učnim in nemškim kot obligatnim jezikom. V eni prejšnji seji je oddal isti peticijo sevnške občine za ustanovitev take šole. — Za nemški Štajar ste se dovolili danes kar dve dekliški meščanski šoli! Bodemo videli!

Posl. Vošnjak je oddal interpelacijo za dež. namestnika glede neke davčne zadeve.

Društveno gibanje.

(Vabilo na društveni večer), katerega priredi „Delavsko podporno društvo“ v Celju dne 8. novembra t. l. v „Skalni kleti“ na čast slovenskemu skladatelju g. dr. Gustavu Ipavcu. Pri istem bode proizvajal pevski zbor „Del. podp. društva“ izključno le pesmi g. dr. Gustava Ipavca in sicer sledeče moške zборе: „Tam za goro“, „Jutro“, „Planinska roža“, „Kje so moje rožice“, „Zvečer“, „Mrak“, „Lipa“, „Danici“, „Oblačku“, „Bratje, bcdimo veseli“ in „Slovenec sem“. Pred in med posameznimi točkami svira „narodna godba“. Po dovršenem koncertu prosta zabava. — Začetek ob 8 uri zvečer. Vstopnina 60 v. K. obilni udeležbi vabi odbor.

(Žalski odsek „Celjskega Sokola“) priredi v nedeljo, dne 22. t. m. v Žalcu veselico, katere čisti dobiček je namenjen za nabavo telovadnih potrebščin žalskih telovadcev. Na sporedu veselice bo glediščna predstava, nastop telovadcev v skupinah, petje, godba itd. Veselico naznanjamo že danes s prošnjo, da bi se blagovolila sl. društva ozirati na ta dan. Natančnejši spored objavimo v eni prihodnjih števil. —

(Sv. Jurij ob juž. žel.) Ženska podružnica sv. Cirila in Metoda ima 8. novembra t. l. po večernicah v gostilni g. Rudolfa Doboviška svoj redni občni zbor s petjem, tamburanjem in srečolovom.

(Učiteljsko društvo gornjegrajskega okraja) zboruje v nedeljo, dne 8. novembra t. l. v ljudski šoli v Bočni. Zborovanje se prične ob 11. uri dopoldne in se vrši po temle sporedu: 1. Zadnji zapisnik. 2. Risanje na ljudski šoli, (praktično razpravlja g. Josip Armič) 3. Poročilo o zborovanju „Lehrerbunda“, poroča gosp. Fran Praprotnik. 4. Blagajnikovo poročilo. 5. Volitev novega odbora. 6. Razni nasveti in predlogi. Glede na to, da se bode pri raznih nasvetih in predlogih razpravljalo nekaj posebno važnega in zanimivega za nas, se vabijo cenjeni gg. tovariši in tovarišice, da se udeležé tega zborovanja polnoštevilno. Zborovanje se preloži le v slučaju zelo neugodnega vremena!

(Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo) zboruje v nedeljo, dne 8. t. m. ob 11. ure dopoldne v Šmarju.

(„Slovensko pevsko društvo v Ptuj“) naznanja, da se vrši glavni občni zbor omenjenega društva v nedeljo, dne 8. novembra 1903 ob 2., oziroma pri vsakem številu došlih članov ob 3. uri popoldne v „Narodnem domu“ po sledečem sporedu: 1. Pozdrav predsednika 2. Poročilo tajnika, blagajnika in revizorjev. 3. Volitev predsednika, odbora in revizorjev. 4. Slučajnosti. Zunanji gg. odborniki in člani, katerim se ni mogoče udeležiti glavnega zborovanja pa se prosijo, da svoje želje glede pesmi, kraja in časa za prihodnji koncert naznanijo odboru pismeno do 8. novembra 1903. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

(Sv. Lenart v Slov. gor.) Tukajšnje bralno-gospodarsko društvo priredi dne 8. novembra t. l. v prostorih posojnice ob 5. uri popoldne svoje glavno občno zborovanje s sledečim sporedom: 1. Poročilo bivšega predsednika 2. Poro-

čilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Volitev novega odbora. 5. Slučajnosti. K obilni udeležbi vabi vljudno odbor.

(Akad. tehn. društvo „Triglav“ v Gradcu) priredi dne 4. novembra t. l. svoje drugo redno občno zborovanje lokal „Hotel Schimmel“ začetek ob 8. uri zvečer.

(Akad. podružnica sv. Cirila in Metoda v Gradcu) priredi v nedeljo, dne 8. novembra t. l. v veliki dvorani „Hotel Triest“ na Jakominijevem trgu s prijaznim sodelovanjem pevskega zbora akad. tehn. društva „Triglav“ in tamburaškega zbora društva „Naprej“ koncert s sledečim sporedom: I. 1. Foerster: „Povejte ve planine“, moški zbor. 2. Albini Farkaš: „Na Plitviška jezera“, tamb. zbor. 3. Risto Savin: „Zori rumena rž“, moški zbor. 4. Bohm: „Cavatina“, gosli s spremljevanjem glasovirja, 5. Brož: „Ljubim te“, tamb. zbor. 6. Pivoda: „Jako anjel ty jsi krásná, samospjev s spremljevanjem glasovirja. 7. Brož: „San“, glasbena slika. 8. Dr. Schwab: „Slanica...“, moški osmerospjev. 9. Parma-Farkaš: „Mladi vojaki“, tamb. zbor. II. Prosta zabava. Začetek ob 8. uri zvečer. — Vstopnina 80 vin.

(V odbor dijaškega umetniškega društva „Vesne“ na Dunaju) so izvoljeni: Gg. Aleksander Šantel, predsednik; Franjo Baučić, podpredsednik; Svetoslav M. Bruzzi, slovenski tajnik; Tomislav Krizman hrvatski tajnik; Vilko Sever, blagajnik; Ivan Meštrovic, arhivar; Ante Gaber, namestnik; Preglednika sta Makso Gaspari in Marko Rašica.

Druge slovenske novice.

(Ljubljanska trgovska zbornica) je v svoji seji dne 30. oktobra t. l. sklenila resolucijo v prid enakopravnosti slovenskega jezika na Koroškem. Trgovska zbornica ne smatra samo za svojo popolno pravico, ampak tudi za svojo neopustno dolžnost, v prid svojih interesentov odločno zahtevati, da se v obmejnih krajih Koroške slovenskemu jeziku ne utesni ali celo odpravi enakopravnost. Naravnost smešen je bil nastop nemške manjšine, ki je po tovarnarju Lukmannu izjavila, da je koroškim Slovincem slovenščina in nemščina enako tuj jezik ter da je vsled tega najboljša, ako se Korošci uče samo nemščine. Klobasal je take neumnosti, da so se mu Slovenci morali v lice krohotati. Resolucija je bila z vsemi slovenskimi glasovi sprejeta.

(Pomiloščenje) Cesar je pomilostil bivšega izdajatelja „Slovenca“, dr. Evgena Lampeta, ki je bil obsojen radi razžaljenja časti na šest mesecev ječe, in odgovornega urednika, Ivana Rakovca, ki je bil obsojen na en mesec ječe. Kazen se jima je izpremenila v denarno globo in sicer prvemu na 2000 K, drugemu pa 300 K.

(Otroka zmečkalo.) V Rovtih nad Škofjo Loko je zašel neki petletni deček v mlinu Jakoba Vidmarja med kolo, ki žene mlinski kamen. Kolo je pritisnilo otroka čez trebuh in prsi, da je bil takoj mrtev.

(Bohinjska železnica) V Bohinjskem predoru so prišli pri vrtanju do studenca, ki da 300 do 400 litrov vode v sekundi, kar je delo nekoliko zadržalo. V nekaj dneh bo ta zapreka odstranjena. Predor bo sredi prihodnjega leta izgotovljen.

(Darila) Za po povodnji poškodovane v Kanalski dolini, sosebno Ukve na Koroškem, so dosedaj poslali iz Štajarske pomožnemu odboru v Beljak sledeči gg. Dr. Matko Potočnik, o. kr. profesor v Mariboru 5 K, Matko Tomažič, župnik v Pištanju 2 K, Ivan Elsbacher, župan v Kozjem 10 K, neimenovana gospa 2 K, dr. Jos. Črmlanec v Črmlji v Slov. goricah 5 K, Oroslav Arnuž, učitelj pri Sv. Jakobu v Slov. goricah 10 K, Jospina Blaž v Mozirju v Sav. dol. nabrala 7 K, Jožef Rakuž v Rečici 10 K, dr. Vladimir Serbec, Maribor, nabral 20 K in France Stranjšek pri Sv. Juriju ob Ščavnici nabral 2 K 30 vin. to je skupaj 83 K 30 vin. Srčna hvala blagim darovalcem. Ker je beda res velika in položaj ponesrečenih kmetov res žalosten, prosi pomožni odbor ostale rojake nadaljnih daril, katera sprejema Ivan Hochmüller, uradnik, Beljak, Hans Gasser Platz 2.

(Pri kontrolnem shodu v Beljaku) je tamkaj poslušajući nadporočnik Gradl prisodil trem

rezervnikom po tri dni zapora, ker so pri shodu kadili. Velika množica občinstva, ki se je zbrala na licu mesta, je glasno protestirala proti postopanju častnikovemu in zahtevala, da se aretirane izpusti, kar se je tudi zgodilo. Nadporočniku je ljudstvo klicalo „fej“.

(Šesturni delavnik pri goriških sodiščih.) Pri sodiščih v Gorici nameravajo uvesti uradne ure tako, da bodo uradovali od 8. ure zjutraj nepretrgoma do 2. ure popoldne. Za občinstvo je taka izprememba velikega pomena, kajti kdor je moral od poldneva pa do 4. ure popoldne čakati, da so se uradi zopet odprli, prav pošteno čuti ono neprijetnost, če reče sodnik: „bomo pa popoldne nadaljevali“. Naj bi se tudi pri naših sodiščih uvedla taka razpredelba uradnih ur.

(Huda ženska) je neka Č. v Gorici. Sporekla se je nekaj s svojo sosedo in jo potem pošteno namlatila. Ko je prišel mož natepene sosede domov, je šel takoj nad Č., da bi jo nekoliko oštel, ali zmotil se je revež, kajti Č. ga je ravno tako oklufutala kakor prej njegovo ženo. Mož je baje storil trden sklep, da se ne bo nikdar več mešal v ženske prepire.

(Slovenska opera v Trstu.) Ljubljanska slovenska opera priredi v Trstu nekaj opernih predstav.

(Italijansko dijaško društvo „L'Innominata“) je vlada razpustila, ker se je udeležilo protiaustrijskih demonstracij v Italiji.

(Ne izseljujte se.) Iz Amerike smo prejeli od znanega posredovalca za izseljevanje v Ameriko Franka Sakserja sledeče vsega uvaževanja vredno pismo: Ker je v poslednjem času mnogo obrtnijskih podjetij zaustavilo delovanje, je postalo na tisoče delavcev brezposelnih, a med temi tudi mnogo Slovencev in Hrvatov. Delo so ustavili po železnih rudnikih v Minesoti, v bakrenih se je že itak le pomalo delalo vsled upale cene bakru. Delo so ustavili veliki plavži po Pennsylvaniji, velike tovarne in valjalnice za železniške šine in žico; delo se je ustavilo ali zelo omejilo po premogokopih. Vse to je povzročilo, da delavci beže na vse strani, posebno domu, ako imajo s čim. Upanja ni, da bi se pred spomladjo kaj zboljšalo, zato je svetujem slovenskim delavcem sedaj v Ameriko. Zima bode huda za brezposelne, ako nimajo kaj prihrankov. Torej ne v Ameriko, poslušaj moj svet.

New York, 14. okt. 1903. Frank Sakser.

Prošnja.

Pri strašnem požaru, kateri je v mestu Travniku v Bosni dne 3. in zopet 10. septembra 1903 vihral in se zaradi prevelikega vetra ni dal lokalizirati, zgorelo je malo ne pol mesta. 582 hiš, 60 prodajalnic in 337 drugih poslopij, skupaj 979 objektov v vrednosti od 2 milijona 24 tisoč kron je bilo žrtva tega požara. Blizu 1000 obitelji z več ko 3000 oseb ostalo je brez krova, brez kruha in brez obleke.

Mestna pomoč in pa pomoč, katero proža prebivalstvo Bosne in Hercegovine, podpora visoke uprave zaposlenih dežel niso v stanju, da bi se beda in nevolja odkloniti mogle, in zima je pa na pragu.

Visoko c. in kr. ministrstvo skupnih zadev je izposlovalo vsled prošnje mestnega odbora za pogorelece mesta Travnika pri vseh c. kr. namestništvih in pri vseh deželnih vladah dovoljenje, da isti odbor sme skozi tri mesca pobirati milodare v zemljah avstro-ogrške monarhije.

S to prošnjo obrača se torej podpisani odbor na slavno novinstvo, na korporacije, društva in posamezne osebe proseč, da pritečejo v pomoč s svojimi plemenitimi darovi travniškemu prebivalstvu.

Milodari naj se izvolijo poslati naravnost na podpisani odbor v Travnik (Bosna), ali pa na upravništva tistih novin, katera bodo to prošnjo priobčile ter se za pobiranje milodarov pripravnim izrekle.

Hvala že naprej vsem darovalcem! Mestni pomožni odbor za pogorelece Travničane.

Politični pregled.

(Deželni zbori.) Kranjski deželni zbor bi moral imeti danes sejo, pa se je odpovedala. Prihodnja seja se naznani pismenim potom — Koroški dež. zbor je obravnal v svoji zadnji seji regulacijo nekaterih cest in ustanovitev deške dvorazrednice v Trgu. Šola se odpre že s prihodnjim šolskim letom. — V istrskem dež. zboru nadaljujejo slovanski poslanci obstrukcijo. Oglašajo se k vsakemu predloženemu spisu in predlagajo glasovanje. Na dnevnem redu je bilo tudi razširjenje italijanske realne gimnazije v Pazinu s tremi razredi višje realke. Manjšina je izjavila, da le tedaj glasuje za ta predlog, ako se zavod premesti v Rovinj. — V češkem dež. zboru so se vršila pogajanja med Čehi in Nemci, da bi poslednji opustili obstrukcijo. Pogajanja so se razbila in deželni zbor se najbrž ne bo več sešel. — Gališki dež. zbor je do končal razpravo o deželnem proračunu. Malo ruski poslanci se še pred razpravo izstopili iz deželnega zbora, ker se isti v svoji poljski večini ne ozira na pravične zahteve Malorusov.

(Delegacije) se skličejo najbrž že proti koncu leta na Dunaj, ker so se razmere na Ogrskem tako ugodno rešile, da bo zborovanje omogočeno.

(Križa na Ogrskem) je baje pri kraju. Cesar sprejme danes novo ministrstvo. Novo ministrstvo obstoji iz sledečih mož: grof Tisza predsedništvo, Hieronymi trgovino, Berzeviczi šolstvo, Tallian poljedelstvo, Nyiri deželna bramba, Czech za Hrvatsko. Od starega ministrstva sta ostala v novem kabinetu pravosodni minister Plosz in finančni minister Lukacz.

(Na Hrvatskem) se je po kratkem premirju med opozicijskimi strankami zopet začel medsebojni boj. Res škoda je, da se najdejo med opozicijo ljudje, katerim je največja slast prepirati se za oslovsko senco, ne da bi pomislili, koliko škoduje ta njihov osebni šport celokupnosti naroda. Hrvatska stranka prava se trudi, da bi se že končno vendar enkrat združila cela opozicija v skupen boj proti vladnim mamelukom madžaronom in zato je sklical predsednik hrvatske stranke prava Bresztyenszky na dan 10. t. m. osrednji odbor stranke k seji, da se iznova posvetuje o združitvi „čistih“ pravašev s hrvatsko stranko prava. Dal Bog, da se razcepljeni bratje čim trdnejše združijo.

(Na Bolgarskem) so se vršile volitve v na rodno sobranje (državni zbor). Izvoljenih je bilo 146 vladnih pristašev in 43 opozicijalcev. Kakor poročajo, Bolgarska še vedno misli na vojsko, kajti knez Ferdinand je ravno v zadnjem času izdal odlok, ki natanko določa plače častnikov v slučaju vojske.

(Turčija) Minister zunanjih zadev Tefik-paša je obljubil avstrijskemu poslaniku baronu Calice, da bo turška vlada v najbližjem času odgovorila na reformne zahteve. Med mohamedanskim prebivalstvom se je začelo kazati ogorčenje proti zahtevam avstrijske in ruske vlade. Po mošejah nabijajo razglase, ki so naperjeni proti avstrijsko ruski akciji. Sultan je izdal ukaz, da se razpuste rezervniki drugega razreda. Dosedaj se je razpustilo 14 bataljonov.

(Umrli je) v Charlottenburgu na Pruskem znani slovanožrc, profesor Teodor Mommsen, star 86 let.

Loterijske številke.

Trst, dne 31. oktobra 1903: 50, 39, 29, 67, 9.
Linc, „ „ „ „ 29, 72, 22, 42, 39.

Vajenca

ki ima zmožnost in veselje do risanja ter zna slovensko in nekoliko nemško, sprejme takoj

Viljem Pick

lastnik fotograf. atelje-ja „Apolon“ („pri Kroni“) v Celju, prej asistent c. in kr. dvor. fotografa C. Pietznerja. (443) 1

Lepo meblovana

mesečna soba

prav topla, s separatnim vhodom, je za oddati s 1. decembrom.

Natančneje pove upravništvo „Domovine“.

TELEGRAM

na slavna gašilna društva.

Najnovejšo iznajdbo na polju gasilstva izumil je tvorničar **R. A. Smekal** pri brizgalnicah novega sistema (432) 3-3

„Ravnotez s polovico pomanjšano delavsko silo razmerje 1:10“!

Podružnica R. A. SMEKAL-a, Zagreb.

Trgovski pomočnik

19 let star, izurjen v špecerjski in železninski stroki, vešč obeh deželnih jezikov, zmožen voditi glavno zalogo tobaka,

želi službo premeniti v 6 tednih ali z novim letom. — Naslov pove (437) 3-3 upravništvo „Domovine“.

Ne v Ameriko!

V slovenski in hrvatski Istri, v bližini Trsta, se proda ali pa (433) 3-3 da v najem ob zelo ugodnih plačilnih pogojih več lepih posestev z gospodarskimi poslojji. Pojasnila je dobiti brez-

plačno v pisarni gosp. dr. Gregorina v Trstu, Molino piccolo 7. II.

Pomaževano žlindro

najboljše gnojilo za travnike in vinograde, kupujte v trgovini z železnino

„Merkur“, P. Majdič, Celje.

Navod za uporabo se pošilja na zahtevo zastoj.

Cenjeno p. n. občinstvo mesta Celja in okolice!

Z današnjim dnevom sem prevzel od g. Magoliča fotografski atelje „Apolon“ (hotel „pri Kroni“) in ga bom vodil tudi odslej pod dosedanjim imenom. Priporočam se torej slavnemu občinstvu za nadaljnjo naklonjenost in dosedanje zaupanje; potrudil se bom, kolikor bo v moji moči, ustreči vsem zahtevam in zadovoljiti svoje naročnike z najboljšimi izdelki in najsolidnejšimi cenami.

Z velespoštovanjem

Viljem Pick

prej asistent c. in kr. dvornega fotografa C. Pietznerja.

CELJE, dne 1. novembra 1903.

(444)